

Under ytan

Plast har drivit samhället framåt på många sätt och är en stor fördel på vissa håll. Men var hamnar all plast när vi inte återvinner den? Vad gör vi med plasten när vi har förbrukat den? Att plast fyller havet är ett av de största miljöproblemen idag och måste tas tag i nu.

Var kommer all plast ifrån?

Det är ofta att vi människor är slarviga och slänger skräp på hamnar eller i sjöar och hav. Stora orsaker till all plast som hamnar i havet är till exempel, skräp som vi slänger, rester från däck, industriell produktion och textiltvätt.

I flera länder är det vanligt att istället för att använda återanvändbara bestick/tallrikar, använder man plastbestick, plastmuggar och engångstallrikar, vilket man slänger efter man använt. Det blir en mycket stor mängd plast som folk ofta lämnar på andra ställen än i sorterade sopor.



Plast kan också hamna i havet genom att vi sköljer bort smink eller raklödder i form av mikroplaster, vilket är lika dåligt för havet. Vanlig plast som plastpåsar är gjord av kan också brytas ned steg för steg tills det blir mikroplaster.

Vad är konsekvenserna av allt plastavfall som hamnar i havet?

Läget under ytan är värre än vad många tror. Bara fem procent av all plast hamnar på stränder enligt styrelsen Håll Sverige rent, det mesta hamnar på botten. Om vi dumpar så mycket plast som vi gör just nu så kommer det finnas mer plast än fisk i havet år 2050.

När plast hamnar i havet bryts det ner steg för steg tills det blir mikroplast, vilket gör att fiskar och fåglar tror att det är mat. Detta tar både död på fiskar men om fisken överlever och vi äter den, äter vi plasten som vi själva har skräpat ner. Det är ett stort problem, eftersom fisk är en stor proteinkälla till miljarder människor.

“Största problemet är att när plasten väl hamnat i havet, så stannar den där” skriver Marie Löf, ekotoxikolog vid Stockholms universitets Östersjöcentrum.

Hur ser det ut i världen/Sverige?

Föroreningen av plasten i haven är definitivt en internationell fråga. I världen återvinns bara 9% av all plast enligt national geographic. Och i EU så återvinns 30% av all plast.

I Östersjön hamnar skräp mest via människor på stränder men också av människor som åker färjor. Skräp hamnar i fisk och fåglar precis som i vilket annat hav som förorenas. Plastanvändningen är tre gånger så stor sen 30 år tillbaka men överraskningsvis så har mängden mikroplast i Östersjön knappt påverkats sen dess, enligt svt.se. Men då har man inte räknat med hur mycket av plasten som åkt ut till det större havet, eller mängden plast som djur ätit upp.



Ganges floden som ligger i Indien är ett exempel på vad som kan hända när allt skräp slängs i vattnet. Floden är förorenad av avloppsvatten, bekämpningsmedel och industriavfall och lik. Fattiga personer har inte råd att bränna kroppar, så de slänger dem i floden. Detta påverkar både alla levande som är beroende av vattnet i floden men också luften. Trots allt sägs floden försörja över 400 miljoner människor.

Hur löser man problemet?

Kommuner kan se till plastvaror inte hamnar i havet eller naturen från början, man kan sätta en hög böter på den som slänger skräp hur som helst och alla kan vara med och tänka på sitt val av skönhetsprodukt.

Förslag på förbud mot mikroplaster i skönhetsprodukter har kommit upp i regeringen och det sattes ett mål att det skulle gälla från den första januari 2018. Sverige driver frågan vidare till EU, men det kommer ta längre tid att genomföra.

Det finns ingen magisk lösning till det hela problemet, men alla kan bidra lite till att bevara ett renare hav genom att tvätta kläder mer sällan, slänga skräpet i soperna, använda produkter utan mikroplaster och plocka upp skräp som ligger på fel ställe.

Källor: Forskning.se, Håll Sverige Rent, National geographics, Svenska.yle.fi, Svt.se,